

ไวรัสตับอักเสบนิตปี

ในช่วงระยะเวลานี้ แพทย์เรามักจะได้รับคำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องตับอักเสมาจากเชื้อไวรัสจากประชาชนกันเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากคำถามเหล่านั้นพอจะสรุปคร่าว ๆ ได้ว่า สิ่งที่ประชาชนต้องการรู้คือ โรคนี้เป็นแล้วจะมีโรคแทรกซ้อนอย่างไร จะป้องกันได้ไหม และราคาของวัคซีนแพงมากเท่าใดเมื่อรวมทั้งหมด (โดยเฉพาะถ้าฉีดป้องกันในเด็ก ๆ) และส่วนมากของผู้ที่ถามปัญหาเหล่านั้นมิใช่จะถามเพื่อตัวเองเท่าใด แต่ต้องการจะถามเพื่อป้องกันให้ลูก ๆ อันเป็นที่รักของพ่อแม่ แพทย์ทั่ว ๆ ไปคงจะไม่ค่อยลำบากใจที่จะตอบปัญหาเหล่านั้น แต่ผู้เขียนมีข้อสงสัยอยู่หนึ่งว่า เหตุใดประชาชนถึงเพิ่งจะเริ่มตื่นตัวกันในเมื่อความรู้เกี่ยวกับโรคนี้มีมานานพอสมควร วัคซีนก็ผลิตมานานถึง 6-7 ปีแล้ว (แต่เมืองไทยเพิ่งจะแพร่หลายกันประมาณ 1-2 ปีมานี้) และเหตุใดจึงแพร่หลายกันมากในหมู่กุมารแพทย์? แต่ข้อสรุปก็คงเป็นว่า ผู้ใหญ่อายุมากแล้วถึงเป็นก็ไม่เป็นไร ควรป้องกันให้ลูก ๆ ไว้ก่อนเพราะช่วงเวลาของลูกยังอีกยาวนาน

จากความรู้เรื่องเกี่ยวกับระบาดวิทยา เราทราบว่าผู้ป่วยที่เคยป่วยเป็นไวรัสตับอักเสบนิตปีนั้น มีโอกาสที่จะเป็นมะเร็งตับได้มากกว่าคนธรรมดาถึง 200-300 เท่า และเมื่อเป็นมะเร็งตับแล้วเป็นอันเชื่อได้ว่าชีวิตคงจะไม่ยืนยาวนานเกิน 1 ปี ดังนั้นทุกคนจึงตื่นตระหนกเพื่อที่จะ

ทำทางป้องกันให้แก่ตัวเองและลูก ดังนั้นทุกคนจึงต้องการที่จะได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสตับอักเสบนิตปี แต่เราทราบว่ามีคนไทยที่มีอายุเกิน 15 ปี ประมาณร้อยละ 60-70 เคยได้รับเชื้อไวรัสตับอักเสบนิตปีแล้ว ซึ่งในจำนวนนี้จะมีการดำเนินของโรคเป็นแบบ

1. หายจากโรคและมีภูมิต้านทาน

2. มีเชื้อ (แอนติเจน) อยู่ในร่างกายและความต้านทานหายไป พวกนี้จะเป็นพาหะของโรค

3. ทั้งเชื้อ (แอนติเจน) หรือความต้านทานหมดไป ซึ่งเราจะเห็นได้ว่ามีเพียงบุคคล 2 ประเภทเท่านั้นที่ควรจะต้องได้รับวัคซีน คือคนประมาณร้อยละ 30-40 ที่ไม่เคยได้รับเชื้อ หรือคนที่เคยได้รับเชื้อแต่มีการดำเนินของโรคเป็นแบบที่สาม ซึ่งบุคคลในประเภทหลังนี้เราสามารถจะตรวจสอบจากเลือดได้ แต่บุคคลประเภทที่ไม่เคยได้รับเชื้อเลยตั้งแต่เกิดนั้น เราจะไม่สามารถระบุได้ว่าเป็นใครบ้าง ดังนั้นในสถานการณ์ปัจจุบันนี้จึงควรจะให้วัคซีนป้องกันตับอักเสบนิตปีแก่เด็กเกิดใหม่ทุกรายถ้าสามารถทำได้ แต่ประเทศไทยเรายังมีข้อจำกัดทางภาวะเศรษฐกิจอยู่ ดังนั้นเราจึงควรให้วัคซีนในบุคคลต่อไปนี้

- ทารกเกิดใหม่ที่เกิดจากมารดาที่เป็นพาหะของโรค
- บุคคลที่ต้องได้รับเลือดหรือสารที่ทำจากเลือด เช่น น้ำเหลืองบอย ๆ

- บุคลากรทางการแพทย์ที่ต้องสัมผัสกับของมีคม และเลือดผู้ป่วยอยู่เป็นประจำ เช่น ศัลยแพทย์ สูติแพทย์ เจ้าหน้าที่เจาะเลือด แต่พวกที่ทำงานเกี่ยวกับเลือดในห้องทดลอง พบว่าอัตราการติดเชื้อไม่สูงขึ้น

- ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับคนที่เป็นพาหะของโรคและไม่มีภูมิคุ้มกันต่อเชื้อไวรัส

แต่อย่างไรก็ตาม การที่จะพิจารณาให้วัคซีนแก่ผู้ใด ควรจะต้องคำนึงถึง

1. ความจำเป็นที่จะต้องได้รับวัคซีน
2. ช่วงอายุ เพศ อาชีพ
3. เศรษฐฐานะของผู้นั้น รวมถึงเศรษฐกิจของประเทศชาติที่จะต้องซื้อวัคซีนมาจากต่างประเทศด้วย

จากข้อเขียนนี้ ผู้เขียนคิดว่าผู้อ่านคงจะได้ข้อมูลมากพอสมควรในการที่จะให้คำแนะนำ และการตัดสินใจแก่ประชาชนที่มาปรึกษาได้เป็นอย่างดี

สุธน อัมประสิทธิ์ชัย พ.บ.

สมาชิกชมรมแพทย์เขต 7 ที่ย้ายที่อยู่ กรุณาแจ้ง

นายแพทย์ ณรงค์ ฉายากุล
เลขานุการชมรมแพทย์เขต 7
โรงพยาบาลนครปฐม อ.เมือง
จ.นครปฐม 73000

เพื่อจัดส่งวารสารและข่าวสารจากชมรมฯ ให้แก่ทุกท่านอย่าง
ทั่วถึง